

Odpowiedzi kandydata na członka Państwowej Komisji Wyborczej:

Maciej Kliś

(kandydat zgłoszony przez Klub Parlamentarny PSL- Trzecia Droga)

Kwestionariusz osobowy:

1. Czy był Pan członkiem partii politycznej? Jeżeli tak, to w jakich latach?

Nigdy nie byłem.

2. Czy kandydował Pan w wyborach powszechnych? Jeżeli tak - jakich i w którym roku?

Nie.

3. Czy pełni Pan funkcję kierowniczą w administracji rządowej i/lub samorządowej? Jeżeli tak, jaką?

Nie.

4. Czy zasiada Pan w organie zarządzającym, radzie nadzorczej, jest prokurentem lub pełnomocnikiem wspólnika spółki z udziałem Skarbu Państwa lub partii politycznej? Jeżeli tak, jaka to dokładnie rola, w jakiej spółce i czy jest ona spółką z większościowym udziałem Skarbu Państwa lub partii politycznej?

Nie.

5. Jeżeli odpowiedział Pan twierdząco na którekolwiek z powyższych pytań - jak Pana zdaniem takie doświadczenie wpłynie na Pana pracę w charakterze członka Państwowej Komisji Wyborczej?

Pytania merytoryczne:

1. Czy uważa Pan, że gwarancje zapewnienia niezależności Państwowej Komisji Wyborczej w polskim prawie są wystarczające? Jeżeli nie, co należałoby zrobić żeby zwiększyć niezależność PKW?

Uważam, że w realiach naszego Państwa, PKW jest organem w stosunku do którego w zasadzie nie pojawiają się zarzuty publiczne (poza jednym dawnym wyjątkiem w postaci "książeczki" do głosowania w wyborach samorządowych), a osoby w niej zasiadające, nawet jeżeli są już wskazane przez partie (po zmianach) są osobami o dużej wiedzy merytorycznej i nawet sam fakt wskazania przez określoną partię nie wpływa na ich wizerunek czy też ocenę działań. Od lat toczy się spór o konstytucyjność PKW (umieszczenie PKW w Konstytucji) i należy uznać, że argumenty każdego poglądu są racjonalne. Ja osobiście na tym etapie nie dostrzegam niebezpieczeństwa naruszenia niezależności PKW, jednakże należy zaznaczyć, że będę zasiadał w PKW pierwszy raz, zatem realna ocena tego problemu zostanie zweryfikowana w praktyce.

2. Czy uważa Pan, że należy zwiększyć transparentność działania PKW i jeżeli tak, w jaki sposób?

Jestem zwolennikiem transparentności działań każdego organu państwowego. Uważam, iż w obecnych czasach istnieje szereg technicznych możliwości zwiększenia transparentności choćby przez portale internetowe i opisywanie aktualnych działań. Należy zaznaczyć, iż wszelkie uchwały PKW już obecnie podlegają opublikowaniu. PKW nie ma z kolei uprawnień prawodawczych, co także ogranicza zakres działań wymagających szczególnego nadzoru czynnika społecznego (jak to ma miejsce choćby w procesie legislacyjnym).

3. W jakich obszarach widzi Pan pole do współpracy/dialogu pomiędzy PKW a organizacjami społecznymi, w tym krajowymi organizacjami obserwującymi wybory? Czego spodziewa się Pan w tym zakresie ze strony organizacji pozarządowych?

4. Jak Pana zdaniem powinno wyglądać współdziałanie PKW z organizacjami pozarządowymi w ramach przepisu z art. 160 par. 3 Kodeksu wyborczego? Jakie ma Pan oczekiwania w tym zakresie w stosunku do organizacji pozarządowych?

(łączna odpowiedź na pytania 3 i 4) W sposób oczywisty współpraca powinna polegać na zgłaszaniu dostrzeżonych problemów związanych z funkcjonowaniem procesu wyborczego, ocenianie ich, przedstawianie stanowiska które umożliwiłoby określoną zmianę przepisów. Cały czas zaznaczam, iż PKW nie ma możliwości stanowienia przepisów, może jedynie poruszać w ramach tego co już obowiązuje. Oczekuję, iż zainteresowane organizacje będą zgłaszały także swojej propozycje de lege ferenda, które mogą podlegać stosownemu opiniowaniu przez PKW. Niezwykle cenne mogą być także organizowane seminaria, panele dyskusyjne czy też obserwacja przebiegu wyborów w innych państwach. Z dostępnych informacji wynika, iż tego typu działania były już podejmowane i PKW czynnie uczestniczy w tego typu inicjatywach, co można wyczytać w corocznych raportach z działania.

5. Które z rekomendacji krajowych i międzynarodowych organizacji obserwujących wybory określiłby Pan jako priorytetowe do wdrożenia?

Nie mam jeszcze jasno określonego stanowiska, muszę dokładnie zapoznać się z tą tematyką. Z pewnością priorytetem jest kwestia właściwej alokacji mandatów oraz stworzenie bardziej dogodnego systemu głosowania obywateli przebywających za granicą.

6. Czy Pana zdaniem polskie prawo (w tym Kodeks wyborczy) zawiera wystarczające regulacje zapobiegające nadużyciom zasobów publicznych, w tym zasobów władzy centralnej i samorządowej w wyborach?

Absolutnie nie. Uważam, iż w tej mierze regulacje są niewystarczające. Kampania wyborcza powinna być prowadzona w oparciu o środki partyjne i nie może być do tego wykorzystywany aparat państwa będący do dyspozycji akurat rządzącej partii. Ostatnie wybory ukazały patologię tej sytuacji. Oczywiście tam gdzie następują działania naruszające zasady funkcjonowania urzędników państwowych, konsekwencją nadużywania uprawnień, powinny być stosowne postępowania prokuratorskie.

7. Czy zgadza się Pan ze stwierdzeniem, że dezinformacja jest jednym z największych wyzwań dla uczciwych wyborów? Jaką rolę w przeciwdziałaniu i zwalczaniu tego zjawiska mają Pana zdaniem organy wyborcze, szczególnie PKW?

W odniesieniu do tego problemu istnieją mechanizmy przewidziane przez kodeks wyborczy, szczególnie w postaci postępowań sądowych w trybie wyborczym. Osoba/podmiot pokrzywdzony powinien korzystać z tych uprawnień i tak walczyć z dezinformacją. PKW w tym przedmiocie w istocie nie może podejmować działań w wielu przypadkach, albowiem z założenia jest ciałem apolitycznym i nie może w żadnej mierze działać na rzecz jakiegokolwiek partii. PKW może podejmować działania zaradcze związane z dezinformacją tylko jeżeli podawanie nieprawdziwych informacji dotyczy przebiegu procesu wyborczego.

8. Czy uważa Pan, że PKW jest odpowiednim organem do kontrolowania finansowania partii politycznych i kontrolowania finansowania kampanii wyborczych? Dlaczego? Jakie działania chciałby Pan podjąć w celu zwiększenia efektywności tej kontroli?

Pytanie to powinno być skierowane do dotychczas uczestniczących w pracach PKW. Moja ocena może mieć charakter jedynie teoretyczny. W tym kontekście uważam, iż PKW jest właściwym ciałem do dokonywania tej kontroli, ze względu na swoją apolityczność. Jednocześnie wsłuchując się w dotychczasowe głosy, uważam, iż zapewne właściwe byłoby przyznanie PKW dodatkowych uprawnień pozwalających merytorycznie kontrolować finansowanie partii politycznych i kampanii, nie tylko arytmetycznie. Jako przykład można by wskazać choćby uprawnienie do zakazania określonej formy kampanii wyborczej lub działań podejmowanych w jej trakcie - oczywiście z szybką ścieżką odwoławczą, tak aby nieprawomocne decyzje nie blokowały

określonych działań na dłuższy czas. Można także rozważyć wykonalność takich decyzji dopiero z chwilą ich prawomocności. Jednakże wszystkie te elementy związane z określonymi zmianami w prawie.

9. Czy Pańskim zdaniem PKW/KBW powinny odpowiadać jako organ kontrolny za skuteczność wdrożenia regulacji europejskich w zakresie internetowej reklamy politycznej?

Częściowe tego typu działania jest i powinno być objęte zakresem działań opisanych w pkt.8. Wprowadzenie szerokiego modelu uprawnień kontrolnych dla PKW pozwoli także regulować problem opisany w pkt.9

10. Jakie alternatywne formy głosowania uważa Pan za odpowiednie dla Polski? Które z nich powinny być dostępne jedynie dla wąsko zakreślonych grup, a które dla ogółu wyborców?

Uważam, iż nadrzędnym celem działań PKW powinno być dążenie do wdrożenia takiego systemu teleinformatycznego, który pozwoliłby na przeprowadzenie wyborów przy użyciu takiego systemu. O ile sama techniczna formuła głosowania już na dzień dzisiejszy nie przedstawia większego problemu technicznego, to zasadniczą przeszkodą jest kwestia zapewnienia bezpieczeństwa danych i głosowania, weryfikowanie ważności oddanego głosu, identyfikacja głosującego nie naruszająca tajności wyborów. To są wyzwania które w najbliższym czasie powinny być przedmiotem szeroko pojętych konsultacji i projektów.

11. Czy system korekty podziału mandatów pomiędzy okręgi wyborcze według jednolitej normy przedstawicielskiej powinien być automatyczny i opierać się na jasno określonych wskaźnikach, czy każdorazowo o korekcie powinien decydować Sejm?

Ta kompetencja powinna zostać przekazana PKW.

12. Czy Pana zdaniem konieczne jest zmniejszenie wielkości obwodów głosowania poprzez obniżenie górnego limitu liczby mieszkańców przypadającej na obwód głosowania? Obecnie obwody mogą obejmować do 4000 mieszkańców.

Wielkość obwodów powinna uwzględniać wiele czynników, w tym przewidywane zwiększenie frekwencji z różnych określonych powodów (duże osiedla mieszkalne, miasteczka studenckie itp). Samo sprowadzenie problemu do arytmetycznego "zwiększenia" czy "zmniejszenia" obwodów nie stanowi rozwiązania problemu. Tym bardziej, że zmniejszanie obwodów czy okręgów wyborczych implikuje z kolei powiększanie ilości osób obsługujących wybory.

13. Jakie rozwiązania proponuje Pan jako członek PKW, by podnieść poziom merytorycznego przygotowania członków obwodowych komisji wyborczych i efektywność ich pracy?

Muszę w pierwszej kolejności zapoznać się z obecnym stanem faktycznym, gdyż ze znanych mi wypowiedzi członków PKW wynika, iż poziom ten wcale nie jest niski, a sama PKW podejmowała szereg działań mających na celu podniesienie tego poziomu. Nie mam w tym momencie wystarczającej wiedzy aby w pełni ustosunkować się do tego pytania.

14. Jakie Pańskim zdaniem istnieją problemy związane z przeprowadzeniem dnia głosowania (w tym ustalenia wyników) i jak powinny zostać rozwiązane?

Ponownie jest to pytanie, którego najlepszym adresatem są dotychczasowi członkowie PKW. Z pewnością są to tematy już poruszone we wcześniejszych odpowiedziach, a dotyczące przewidywanej frekwencji w określonych obwodach czy też reorganizacja wyborów poza granicami kraju (np. stworzenie odrębnej jednostki wyborczej obsługującej wybory za granicą)

15. Co administracja wyborcza może usprawnić jeszcze przed nadchodzącymi wyborami bez konieczności wprowadzania zmian ustawowych?

Jestem zwolennikiem bardziej aktywnej działalności PKW w trakcie kampanii wyborczej, choćby w postaci piętnowania niewłaściwych praktyk i zachowań, nawet jeżeli PKW nie ma żadnych narzędzi prawnych aby takim działaniom przeciwdziałać.